

molt pocs, obeint a altres criteris. Era lícit que hom ho fes així; tanmateix, calia advertir-ho. No cal dir que per a qualsevol estudi del pensament gramatical alibertí s'haurà d'anar sempre a la primera edició.

Es una llàstima que en aquesta segona edició hagi estat suprimida la nota editorial que encapçalava la primera, on s'indicava la part important que l'Oficina de Relacions Meridionals de la Generalitat de Catalunya havia tingut en l'edició material de l'obra. Era un testimoniatge interessant de les relacions catalano-occitanes que hom ha escamotejat als nous lectors.

En el mapa dels parlars llenguadocians que acompanya l'obra hom ha corregit els topònims segons les noves regles d'accentuació, però ha deixat els topònims catalans amb la mateixa grafia afrancesada de la primera edició. Confiem que en una tercera edició, que no trigarà a fer falta, hom esmenarà aquesta minúcia.

Artur QUINTANA I FONT

FRANK PIERCE: *Amadís de Gaula*. Boston, Twayne Publishers, [1976]. 168 pàgs.

L'*Amadís de Gaula* ha estat una obra polèmica. La pàtria del seu autor (portuguès? del reialme de Castella i Lleó?) ha dividit els crítics. La descoberta el 1955 d'uns fulls manuscrits en castellà, de la primera meitat del segle xv, ha revelat fets nous sobre l'*Amadís* anterior a la refosa de Rodríguez de Montalvo, però no sobre l'origen del seu primitiu autor. Ignorem si uns fragments manuscrits en llengua gallego-portuguesa en poder d'un aristòcrata espanyol, que per la lamentable mesquinesa del seu propietari són per ara del tot inassequibles, donaran més llum sobre aquest problema, que tant ha apassionat alguns crítics.

Frank Pierce, en un breu capítol, ha fet una ràpida i objectiva exposició històrica de la problemàtica de l'*Amadís*, sense prendre partit per cap de les tesis enfrontades, bé que en el curs de llibre no amaga la seva preferència per la de l'origen espanyol del primitiu autor. L'objecte principal de Pierce, però, no ha estat de fer història, sinó d'analitzar l'obra en la seva forma actual i destriar-ne les estructures. Amb aquest fi, després d'un breu resum de l'argument —en el qual hom pot seguir bé el fil de l'acció principal dins la complicada trama pròpia de les obres d'aquest gènere—, Pierce comenta la seva tècnica narrativa, els diàlegs, les digressions de l'autor, el capteniment amorós dels personatges, els trets reals que hom descobreix en aquest món fabulós, els poders sobrenaturals que hi actuen, etc. El darrer capítol tracta de les descripcions de l'*Amadís*, de la seva geografia i de la llengua. Aquest darrer punt és tractat breument i es limita a resumir les opinions dels diversos autors.

El llibre de Pierce va destinat al públic anglès i per això les citacions han estat traduïdes en aquesta llengua. La seva lectura, però, serà una bona preparació per a tothom qui vulgui endinsar-se en l'espessa trama d'aquesta obra, puix que li'n proporciona una imatge fidel, que li serà una guia eficaç en la seva lectura.

Ens permetem d'assenyalar dues lleus inexactituds, que hem remarcat en el llibre, cap de les quals no es refereix al seu tema principal. La versió catalana de la *Questa del Sant Graal*, publicada el 1917 per V. Crescini i V. Todesco, pertany a la versió *Vulgata*. La data que s'assigna al *Curial* en la pàg. 166, n. 1 («of the earlier 1400») es pot fixar, segons Riquer, entre 1435 i 1462. Crec que hauria pogut ésser afegit a la bibliografia l'article d'E. G. Place: *Montalvo's Outrageous Recantation* (HR, XXXVII, 1969, pàgs. 192-198).

P. BOHIGAS